KONFERENCEN OM TILTRÆDELSE AF DEN EUROPÆISKE UNION – MONTENEGRO –

Bruxelles, den 6. november 2026 (OR. en)

AD 88/26

LIMITE

CONF-ME 39

PUBLIC

TILTRÆDELSESDOKUMENT

Vedr.: DEN EUROPÆISKE UNIONS FÆLLES HOLDNING
– Kapitel 12: Fødevaresikkerhed, veterinær- og plantesundhedspolitik

DEN EUROPÆISKE UNIONS FÆLLES HOLDNING

Kapitel 12: Fødevaresikkerhed, veterinær- og plantesundhedspolitik

Den Europæiske Unions holdning bygger på dens generelle holdning i forbindelse med tiltrædelseskonferencen med Montenegro (AD 23/12 CONF-ME 2) og er underlagt de forhandlingsprincipper, der er godkendt heri, navnlig:

– kan et synspunkt, som en af parterne giver udtryk for vedrørende et kapitel i forhandlingerne, på ingen måde foregribe den holdning, der vil blive anlagt vedrørende andre kapitler

– kan aftaler – selv delaftaler – der er indgået under forhandlinger om kapitler, der skal drøftes ét for ét, ikke betragtes som endelige, før der er opnået en samlet aftale

– samt kravene i punkt 24, 28, 41 og 44 i forhandlingsrammen.

EU understreger, at Montenegro skal fortsætte tilpasningen til gældende EU-ret, og bemærker, at yderligere EU-ret kan træde i kraft inden tiltrædelsen, eller at relevant EU-lovgivning kan blive ajourført, sikre den konkrete gennemførelse og håndhævelse heraf og allerede inden tiltrædelsen udvikle politikker og instrumenter, der ligger så tæt som muligt på EU's.

EU bemærker, at Montenegro i sin forhandlingsholdning AD 4/16 REV 1 CONF-ME 3 og AD 59/26 CONF-ME 23 hertil accepterer gældende EU-ret i kapitel 12 pr. 30. juni 2026, og at landet erklærer, at det vil være klar til at gennemføre den senest på datoen for tiltrædelse af Den Europæiske Union, bortset fra de områder, hvor det har anmodet om overgangsperioder:

PUBLIC

- undtagelse indtil den 31. august 2030 fra anvendelsen af bestemmelserne om strukturelle krav til visse virksomheder i sektorerne for kød, mælk, fisk og æg, jf. forordning (EF) nr. 852/2004 og (EF) nr. 853/2004

- undtagelse indtil den 31. december 2030 fra anvendelsen af bestemmelserne om indsamling og forarbejdning af rå mælk, der ikke fuldt ud opfylder kravene i forordning (EF) nr. 853/2004.

Som et generelt svar på Montenegros anmodninger henviser EU til sin generelle forhandlingsposition, hvorefter overgangsforanstaltninger udgør en undtagelse, der er begrænset i tid og anvendelsesområde, og som er ledsaget af en plan med klart definerede etaper for anvendelsen af gældende EU-ret. De må ikke indebære ændringer af EU's regler eller politikker, være til hinder for, at disse fungerer tilfredsstillende, eller føre til betydelig konkurrenceforvridning.

Efter en omhyggelig fornyet gennemgang og under hensyntagen til de foranstaltninger, der ligger til grund for de reguleringsmæssige og proceduremæssige rammer, der er nødvendige for en konsekvent gennemførelse og håndhævelse af EU's fødevaresikkerhedskrav i Montenegro, finder EU, at Montenegros anmodninger kan accepteres med forbehold af nedenstående betingelser og overvågningsproces.

EU mener desuden, at tiltrædelsesakten bør fastsætte det nødvendige retsgrundlag for at vedtage overgangsforanstaltninger, hvor disse er nødvendige for at lette overgangen fra den nuværende ordning i Montenegro til den ordning, som anvendelsen af Unionens bestemmelser på veterinær-, plantesundheds- og fødevaresikkerhedsområdet medfører. Sådanne foranstaltninger vedtages af Kommissionen efter den relevante procedure som fastsat i den gældende lovgivning. Det bør være muligt at træffe sådanne foranstaltninger i en periode på tre år efter tiltrædelsesdatoen, og de må ikke anvendes ud over denne periode.

PUBLIC

Generel fødevaresikkerhed

EU ser med tilfredshed på vedtagelsen af en ny lov om fødevaresikkerhed i april 2026. EU noterer sig, at Montenegro med denne lovgivning yderligere tilpasser sig forordning (EF) nr. 178/2002 ved at fastsætte principper og krav, der dækker alle produktions- og distributionsled for fødevarer/foder, sporbarhed af fødevarer og foder samt forpligtelser og ansvar for ledere af fødevare- og foderstofvirksomheder. EU fremhæver, at Montenegro skal tilpasse sig yderligere og gennemføre EU's afledte ret på dette område.

Med hensyn til **offentlig kontrol** ser EU med tilfredshed på vedtagelsen i maj 2026 af loven om offentlig kontrol, der tilpasser sig forordning (EU) 2017/625 om offentlig kontrol og forbereder den lovgivningsmæssige tilpasning i forbindelse med EU's importregler. EU noterer sig Montenegros planer om fuld tilpasning på dette område senest i fjerde kvartal af 2027. Det noterer sig også Montenegros fremskridt med hensyn til etablering og udvikling af den relevante administrative kapacitet og infrastruktur til de kompetente myndigheders offentlige kontrol i overensstemmelse med gældende EU-ret. Dette omfatter finansiering heraf i hele fødevaresikkerhedskæden og ved indførsel fra andre lande for at sikre anvendelsen af fødevare- og foderlovgivningen og bestemmelserne om dyresundhed og -velfærd, plantesundhed og plantebeskyttelsesmidler. EU opfordrer Montenegro til at forelægge regelmæssige ajourføringer om emnet indtil tiltrædelsen, herunder om fremskridt med hensyn til standardisering af procedurer for offentlig kontrol, navnlig styrkelse af den administrative kapacitet, tilsynsmyndigheder, laboratoriestøtte og grænsekontrol.

PUBLIC

EU noterer sig Montenegros beslutning om at opføre og opgradere seks grænsekontrolsteder, nemlig Golubovci lufthavn, Božaj, Port Bar, Kula, Dobrakovo og Ilino Brdo, der er planlagt i henhold til køreplanen for opgradering og opførelse af grænsekontrolsteder. EU opfordrer indtrængende Montenegro til at færdiggøre opførelsen, opgraderingen og indretningen af de seks grænsekontrolsteder ved indgangsstederne, så de er fuldt operationelle ved tiltrædelsen, og til regelmæssigt at orientere om fremskridtene, indtil grænsekontrolstederne er operationelle, herunder beredskabsplaner i tilfælde af forsinkelser. EU vil navnlig overvåge Montenegros fremskridt med hensyn til opførelsen og indretningen af grænsekontrolsteder for levende dyr, hvor der skal foretages dyrevelfærdskontrol. EU noterer sig beredskabsplanerne i ajourføringen af ovennævnte køreplan i juni 2026, som skal afhjælpe potentielle forsinkelser i færdiggørelsen af operationelle grænsekontrolsteder. EU understreger, at grænsekontrolstederne på tiltrædelsesdatoen skal være i fuld overensstemmelse med reglerne for indførsel af dyr og varer. EU understreger, at Montenegro skal forelægge regelmæssige ajourføringer om grænsekontrolstedernes opførelse, indretning og operationelle status, indtil de seks grænsekontrolsteder er helt operationelle, herunder mindst én rapport inden udgangen af juli 2027 og én inden udgangen af december 2027. Rapporterne skal indeholde en vurdering af den operationelle status for de seks grænsekontrolsteder, herunder eventuelle konstaterede forsinkelser, og ajourføre de beredskabsscenarier, der kan gennemføres.

EU understreger, at Montenegro skal sikre, at alle relevante funktioner i informationssystemet Traces anvendes på alle grænsekontrolsteder og af alle inspektører i overensstemmelse med EU's krav.

PUBLIC

Med hensyn til **laboratorier** noterer EU sig Montenegros hidtidige fremskridt med at planlægge udpegelsen af et netværk af nationale referencelaboratorier til offentlig kontrol for hvert EU-referencelaboratorium. EU noterer sig Montenegros hensigt om at udpege nationale referencelaboratorier senest i december 2026 og om senest i juni 2027 at udpege de nationale referencelaboratorier, der vil være beliggende i en EU-medlemsstat. EU noterer sig Montenegros igangværende investeringer i opgraderingen af laboratoriekapaciteten gennem modernisering af udstyr og udvikling af akkrediterede metoder til landets laboratorienetværk. EU anerkender de meget detaljerede oplysninger om laboratoriekapacitet, planlægningen af udpegelsen af nationale referencelaboratorier, eksisterende mangler og løsninger til at afhjælpe disse mangler, som fremgår af den reviderede køreplan for nationale referencelaboratorier, der blev færdiggjort i juli 2026. EU noterer sig, at Montenegro vil skulle fortsætte sine bestræbelser på at sikre, at landets netværk af nationale referencelaboratorier for alle relevante områder inden for dyresundhed, plantesundhed og foder- og fødevaresikkerhed er operationelt på tiltrædelsesdatoen. EU opfordrer indtrængende Montenegro til at færdiggøre det nationale referencelaboratorium for plantesundhed. EU understreger også vigtigheden af at sikre rettidig akkreditering og effektiv drift af det nationale referencelaboratorium for plantesundhed. EU forventer, at Montenegro forelægger regelmæssige ajourføringer indtil tiltrædelsen, herunder mindst én ajourføringsrapport inden udgangen af andet kvartal 2027 og en anden inden udgangen af fjerde kvartal 2027, vedrørende i) de udpegede nationale referencelaboratorier, ii) de tiltag, der er fastlagt i køreplanen, og som er blevet gennemført og skal gennemføres, og som har til formål at afhjælpe de konstaterede mangler, og iii) det nationale referencelaboratorium for plantesundheds opførelse, indretning og operationelle status.

EU understreger det kritiske behov for, at Montenegro sikrer ISO/IEC 17025-akkreditering for alle laboratorier, der udfører offentlig kontrol, sikrer fuld ækvivalens med EU's krav og formelt udpeger det samlede netværk af officielle laboratorier og nationale referencelaboratorier som fastsat i forordning (EU) 2017/625, herunder klare mandater, definerede kompetencer og operationelle koordineringsmekanismer. EU forventer, at Montenegro forelægger regelmæssige ajourføringer om emnet.

PUBLIC

EU anerkender Montenegros fremskridt med hensyn til at yde teknisk bistand og samarbejde med EU's medlemsstater for at sikre en omfattende dækning af analyser i henhold til gældende EU-ret. EU forventer, at Montenegro fortsætter tilpasningen til gældende EU-ret og den konkrete gennemførelse heraf på dette område.

EU noterer sig de oplysninger, som Montenegro har fremlagt om kontrolbestemmelser og særlige kontrolbestemmelser for animalske produkter. EU understreger vigtigheden af, at Montenegro styrker sin administrative kapacitet til at foretage kontrol i overensstemmelse med gældende EU-ret på dette område, da det er afgørende, at kontrolsystemet er fuldt operationelt på tiltrædelsesdatoen.

EU noterer sig indførelsen af en ramme for styrkelse af den administrative kapacitet og systemet for offentlig kontrol og opfordrer Montenegro til at afhjælpe eventuelle resterende mangler på dyrevelfærdsområdet i forbindelse med en effektiv og risikobaseret kontrol (på bedriften, under transport og ved slagtning).

Med hensyn til **den institutionelle ramme** noterer EU sig med tilfredshed Montenegros vedtagelse i december 2025 af regelsættet om intern organisation og systematisering af administrationen for fødevaresikkerheds-, veterinær- og plantesundhedsanliggender, på grundlag af hvilket Montenegro den 23. juli 2026 vedtog den reviderede handlingsplan for styrkelse af den administrative kapacitet på dette område. EU tilskynder Montenegro til regelmæssigt at aflægge rapport om gennemførelsen af handlingsplanen, som fastlægger, at der skal ansættes 147 tjenestemænd senest i 2030, nærmere bestemt 26 tjenestemænd i 2026, 31 tjenestemænd i 2027 og 30 tjenestemænd årligt i hvert af de følgende tre år. EU opfordrer Montenegro til nøje at følge Europa-Kommissionens henstillinger vedrørende reglerne om upartiskhed og interessekonflikter. For at sikre overholdelse af EU's krav til disse centrale principper forventer EU, at myndighederne styrker de relevante sikkerhedsforanstaltninger i både den offentlige forvaltning og delegerede tjenester. EU forventer, at Montenegro forelægger rapporter om de resterende menneskelige ressourcer, der skal rekrutteres, og om alternative scenarier til afhjælpning af eventuelle mangler to gange om året indtil afslutningen af handlingsplanen for administrativ kapacitet.

PUBLIC

Veterinærpolitik

Med hensyn til dyresundhed ser EU med tilfredshed på Montenegros vedtagelse af den nye lov om dyresundhed i juni 2026, der er tilpasset til forordning (EU) 2016/429, og som udgør retsgrundlaget for yderligere tilpasning til EU-lovgivningen inden for denne ramme. EU noterer sig, at loven vil træde i kraft i 2027, og opfordrer indtrængende Montenegro til at fortsætte den lovgivningsmæssige tilpasning og gennemførelse af relevant dyresundhedslovgivning inden for denne og andre rammer og samtidig sikre fuld overensstemmelse med og effektiv gennemførelse af gældende EU-ret på dyresundhedsområdet ved tiltrædelsen.

EU opfordrer indtrængende Montenegro til at sikre en konkret gennemførelse af Kommissionens delegerede forordning (EU) 2020/689 om supplerende regler til forordning (EU) 2016/429 om regler om overvågning, udryddelsesprogrammer og status som sygdomsfri for brucellose og tuberkulose, som er afgørende for dyresundhedsområdet og sektoren for rå mælk og med henblik på at opgradere relevante virksomheder, så de opfylder EU's hygiejnebestemmelser. EU forventer, at Montenegro forelægger rapporter om gennemførelsen vedrørende dette emne to gange om året indtil tiltrædelsen. EU forventer navnlig, at Montenegro fremlægger klar og verificerbar dokumentation for, at andre officielle aktiviteter vedrørende dyresundhed gennemføres effektivt i praksis og er i stand til at sikre rettidig påvisning af og effektiv reaktion på dyresundhedsrisici i hele området, herunder oplysninger om de kompetente myndigheder, ansvarsfordelingen samt de procedurer og ressourcer, der er planlagt til gennemførelse af officielle aktiviteter på dette område.

EU understreger, at det er vigtigt, at der ved tiltrædelsen er opnået fuld overensstemmelse med og gennemførelse af gældende EU-ret på dyrevelfærdsområdet, herunder på bedriftsniveau, under transport og på aflivningstidspunktet. Dette er afgørende for at sikre offentlighedens tillid til fødevareproduktionen, imødekomme EU-borgernes forventninger til høje dyrevelfærdsstandarder og sikre fair konkurrence for de nuværende medlemsstaters producenter på det indre marked.

EU noterer sig Montenegros uddannelses- og kapacitetsopbygningsplan for offentlig kontrol på dyrevelfærdsområdet for perioden 2026-2030. Desuden opfordrer EU indtrængende Montenegro til at gøre fremskridt med tilpasningen til og påbegynde gennemførelsen af den nye forordning af 17. juni 2026 om hundes og kattes velfærd og sporbarhed, som vil finde anvendelse fra midten af 2028.

PUBLIC

EU understreger, at Montenegro endnu ikke har tilpasset sig gennemførelsesforordning (EU) 2023/372 om skibe til transport af levende dyr, offentlig kontrol og udgangssteder samt delegeret forordning (EU) 2023/842 om offentlig kontrol af dyrevelfærd på skibe til transport af levende dyr, og opfordrer Montenegro til at tilpasse sin lovgivning inden udgangen af fjerde kvartal 2026 som planlagt. EU noterer sig, at konsekvent gennemførelse af dyrevelfærdsstandarder under transport, på bedriftsniveau og på slagtetidspunktet er et område, hvor der fortsat er behov for forbedringer. Der er behov for en indsats for at sikre håndhævelse og effektiv risikobaseret offentlig kontrol vedrørende dyrevelfærd på dette område, herunder sikring af tilstrækkeligt og uddannet personale med ansvar for dyrevelfærd. EU opfordrer derfor indtrængende Montenegro til på behørig vis at gennemføre sin uddannelses- og kapacitetsopbygningsplan for offentlig kontrol på dyrevelfærdsområdet for perioden 2026-2030 for at opnå et tilstrækkeligt gennemførelsesniveau senest på tiltrædelsesdatoen. EU opfordrer Montenegro til at forelægge rapporter om effektiv gennemførelse vedrørende dette emne to gange om året indtil tiltrædelsen.

EU noterer sig oplysningerne fra Montenegro og de hidtidige fremskridt med at registrere relevante virksomheder og identificere og registrere dyr. EU opfordrer Montenegro til hurtigst muligt at afhjælpe eventuelle resterende mangler i registreringen af virksomheder, hvor der holdes dyr, godkendelsen af visse virksomheder, hvor der holdes dyr, og identifikationen og registreringen af dyr, hvilket er nødvendigt for at sikre kontrol på alle niveauer, herunder sygdomsforvaltning. EU understreger, at det er vigtigt, at der ved tiltrædelsen er opnået fuld overensstemmelse med gældende EU-ret på dette område.

EU noterer sig de oplysninger, som Montenegro har fremlagt om zooteknisk lovgivning, og understreger vigtigheden af at opnå fuld tilpasning til gældende EU-ret på dette område, f.eks. forordning (EU) 2016/1012, ved Montenegros tiltrædelse af EU.

EU noterer sig, at ovennævnte foranstaltninger **opfylder kravet i andet og tredje afsluttende benchmark** som fastsat i EU's fælles holdning (AD 17/16 CONF-ME 8/**16**), der pålægger Montenegro at påvise sin kapacitet og evne til fuldt ud at gennemføre gældende EU-ret i dette kapitel ved tiltrædelsen af EU. EU opfordrer indtrængende Montenegro til regelmæssigt at aflægge rapport om udviklingen og de skridt, der er taget med hensyn til at håndhæve offentlig kontrol, og understreger, at Montenegro fortsat forventes at sikre gennemførelse på dette område ved tiltrædelsen af EU.

Markedsføring af fødevarer, foder og animalske biprodukter

Hvad angår **biologisk sikkerhed**, ser EU med tilfredshed på Montenegros vedtagelse i februar 2026 af loven om forvaltning og håndtering af animalske biprodukter. EU ser også med tilfredshed på Montenegros vedtagelse af forordningen om fødevarehygiejne i maj 2026 og den planlagte vedtagelse af forordningen om specifikke hygiejnebestemmelser til animalske fødevarer i fjerde kvartal af 2026. EU noterer sig oplysningerne fra Montenegro om hygiejnebestemmelser for fødevarer og de hidtidige fremskridt med at evaluere virksomheder, der fremstiller fødevarer og foder af ikkeanimalsk og animalsk oprindelse. EU noterer sig oplysningerne fra Montenegro om de særlige regler for animalske produkter og de hidtidige fremskridt med yderligere tilpasning til gældende EU-ret på dette område.

EU noterer sig planen for forvaltning af animalske biprodukter, som ikke er bestemt til konsum (planen for animalske biprodukter), der senest blev ajourført i april 2026. I henhold til planen for animalske biprodukter har Montenegro forpligtet sig til at indføre et system til sikker indsamling og bortskaffelse af animalske biprodukter, der er i overensstemmelse med EU-reglerne, inden tiltrædelsestidspunktet, herunder opførelse af nedgravningssteder, indsamlingscentre og transport af relevante animalske biprodukter til nabolande. Desuden har Montenegro forpligtet sig til at opføre et forarbejdningsanlæg for visse animalske biprodukter senest den 1. januar 2031. EU fremhæver, at Montenegro skal fortsætte med at gennemføre planen for animalske biprodukter med særlig vægt på de udestående gennemførelsesspørgsmål vedrørende samarbejdet med andre lande i regionen om eventuel eksport af visse animalske biprodukter fra Montenegro. EU forventer, at Montenegro forelægger rapporter om gennemførelsen af planen for forvaltning af animalske biprodukter inden tiltrædelsen og derefter forelægger rapporter om opførelsen af et forarbejdningsanlæg mindst to gange om året indtil februar 2031. EU vil nøje overvåge fremskridtene med at etablere systemet til sikker indsamling og bortskaffelse af animalske biprodukter, herunder kategorisering og overvågning af alle fødevare- og biproduktvirksomheder. EU noterer sig også de tiltag, som Montenegro har iværksat for at opgradere sine virksomheder med henblik på animalske produkter. EU noterer sig oplysningerne fra Montenegro og de hidtidige fremskridt og vil fortsat overvåge fremskridtene med tilpasningen på området animalske biprodukter.

PUBLIC

De foranstaltninger, som Montenegro har fremlagt, **opfylder kravet i første afsluttende benchmark** som fastsat i EU's fælles holdning (AD 17/16 CONF-ME 8), som pålægger Montenegro at påvise sin kapacitet og evne til fuldt ud at gennemføre gældende EU-ret i dette kapitel ved tiltrædelsen af EU. Samtidig understreger EU vigtigheden af at afhjælpe de konstaterede mangler inden tiltrædelsestidspunktet og opfordrer Montenegro til at fremskynde processen med at opgradere sine virksomheder.

EU understreger, at anvendelsen af fleksibilitetsforanstaltninger i henhold til forordning (EF) nr. 852/2004 og forordning (EF) nr. 853/2004 ikke bør føre til ulige konkurrencevilkår, da dette indirekte kan påvirke det indre markeds funktion. Sådanne foranstaltninger bør fortsat være forholdsmæssige og behørigt begrundede og bør ikke anvendes til at afhjælpe strukturelle mangler, forsinke nødvendige investeringer eller godkende virksomheder, der ikke opfylder væsentlige hygiejnebestemmelser.

Montenegro mindes desuden om, at alle nationale tekniske forskrifter, der vedtages på dette område, ved tiltrædelsen vil være omfattet af underretningsproceduren i henhold til direktiv (EU) 2015/1535 (TRIS). Denne procedure sikrer gennemsigtighed og giver EU og medlemsstaterne mulighed for at vurdere, om udkast til nationale foranstaltninger kan skabe uberettigede hindringer for det indre marked.

Med hensyn til **fødevaresikkerhedsregler** og særlige bestemmelser ser EU med tilfredshed på vedtagelsen af Montenegros forordning om materialer bestemt til kontakt med fødevarer i april 2026 og noterer sig Montenegros plan om at ændre sin lovgivning om fødevaretilsætningsstoffer, enzymer, kosttilskud, nye former for fødevarer og aromaer senest i fjerde kvartal af 2026. Med hensyn til forurenende stoffer glæder EU sig over vedtagelsen af Montenegros forordning om maksimalgrænseværdier for forurenende stoffer i maj 2026. EU opfordrer Montenegro til at fortsætte tilpasningen til gældende EU-ret og den konkrete gennemførelse heraf og til at sikre, at den fornødne administrative kapacitet og kontrolkapacitet er til stede.

PUBLIC

EU noterer sig de oplysninger, som Montenegro har fremlagt om fødevaresikkerhedsregler, der omfatter dybfrostvarer og ioniserende stråling. EU opfordrer Montenegro til at fortsætte tilpasningen til gældende EU-ret og den konkrete gennemførelse heraf og til at sikre, at den fornødne administrative kapacitet og kontrolkapacitet er til stede.

EU noterer sig de oplysninger, Montenegro har fremlagt om særlige regler for foder, omfattende fodertilsætningsstoffer, foderblandinger, fodermidler, uønskede stoffer, foder bestemt til ernæring, bestemte produkter, der anvendes i husdyrs ernæring, og foderlægemidler. EU opfordrer Montenegro til at fortsætte tilpasningen til gældende EU-ret og den konkrete gennemførelse heraf for at sikre, at den fornødne administrative kapacitet og kontrolkapacitet er til stede.

Plantesundhedspolitik

Med hensyn til plantesundhed og planteformeringsmateriale ser EU med tilfredshed på vedtagelsen af Montenegros lov om plantesundhedsbeskyttelse i marts 2026, der bringer landet i overensstemmelse med forordning (EU) 2016/2031, der udgør den retlige ramme for indførelse af et plantesundhedssystem. EU tilskynder Montenegro til regelmæssigt at fremlægge oplysninger om den lovgivningsmæssige udvikling og opfordrer indtrængende Montenegro til at fortsætte gennemførelsen af sekundær og tertiær ret, navnlig i forbindelse med listeopførelse af karantæneskadegørere og importkrav, de flerårige undersøgelsesprogrammer og årlige undersøgelsesrapporter, til at sikre tidlig påvisning og udryddelse af EU-karantæneskadegørere samt et velfungerende plantepassystem for at sikre, at planter flyttes i overensstemmelse med de gældende krav i Montenegro.

EU forventer, at Montenegro vil afslutte udviklingen af det nye plantesundhedsmæssige informationssystem til registrering, analyse og udveksling af data indsamlet i forbindelse med offentlig kontrol og overvågning senest i fjerde kvartal af 2026. EU understreger, at det plantesundhedsmæssige informationssystem bør være helt operationelt og anvendes effektivt for at støtte den offentlige kontrol og overvågning.

PUBLIC

I denne forbindelse noterer EU sig Montenegros plan om at forelægge det flerårige undersøgelsesprogram for 2027-2037 senest den 31. oktober 2026 og revidere de relevante regelsæt for at fjerne enhver overlapning med loven om plantesundhedsbeskyttelse i forbindelse med beredskabsplaner for specifikke skadegørere og plantepas. EU påpeger også vigtigheden af rettidig forelæggelse, vedtagelse og effektiv gennemførelse af det flerårige undersøgelsesprogram for 2027-2037.

Med hensyn til kvaliteten af frø og andet planteformeringsmateriale, herunder forstligt formeringsmateriale, noterer EU sig Montenegros fremskridt og foranstaltninger til tilpasning og gennemførelse af sekundær og tertiær ret på dette område. Det er navnlig vigtigt, at Montenegro har indført et velfungerende system for certificering af og kontrol med frø og andet planteformeringsmateriale. EU understreger, at Montenegro også skal være klar til at anvende de respektive protokoller for afprøvning af nye sorter, tilpasse sig EU-reglerne om procedurerne for sortsregistrering og have undersøgelsescentre, der af CPVO (EF-Sortsmyndigheden) har fået til opgave at foretage afprøvning af sorter, eller have adgang til undersøgelsescentre i andre medlemsstater til dette formål.

Inden for forstligt formeringsmateriale forventer EU desuden, at Montenegro har et velfungerende system for godkendelse af grundmateriale og certificering af afledt forstligt formeringsmateriale, som skal markedsføres i overensstemmelse med de respektive EU-regler. I alle disse sektorer skal Montenegro sikre et effektivt system for officielt tilsyn med professionelle operatører. EU noterer sig Montenegros oplysninger om dets medlemskab af Den Internationale Union til Beskyttelse af Plantenyheder (UPOV).

Med hensyn til pesticider ser EU med tilfredshed på vedtagelsen i april 2026 af den nye lov om plantebeskyttelsesmidler (PPP) i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 396/2005 og noterer sig, at der ikke produceres plantebeskyttelsesmidler i Montenegro. EU opfordrer indtrængende Montenegro til at forbedre sit system for udstedelse af godkendelser af plantebeskyttelsesmidler og/eller gensidig anerkendelse af sådanne godkendelser udstedt af andre EU-medlemsstater i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 1107/2009 og for overvågning af pesticidrester i fødevarer og foder. EU opfordrer også indtrængende Montenegro til inden tiltrædelsesdatoen at etablere institutionel kapacitet til indførelse af disse EU-systemer i den form for struktur, der er mest hensigtsmæssig for Montenegro.

Med hensyn til laboratorier noterer EU sig Montenegros hensigt om at udpege nationale referencelaboratorier senest i december 2026 for nationale referencelaboratorier, der er beliggende på Montenegros område, og senest i juni 2027 for nationale referencelaboratorier, der er beliggende i en EU-medlemsstat. EU opfordrer indtrængende Montenegro til at samarbejde med akkrediterede laboratorier om vurderinger af PPP-formuleringer og til at gennemføre anbefalingerne i mangelanalysen fra CETI Laboratory Capacities i forbindelse med pesticidrester og formuleringer af plantebeskyttelsesmidler i Montenegro i overensstemmelse med forordning (EU) 2017/625.

EU tilskynder Montenegro til at sikre kontinuitet i og videreudvikling af sin politiske ramme for bæredygtig anvendelse af plantebeskyttelsesmidler i forlængelse af den nuværende nationale handlingsplan, der dækker perioden 2021-2026, i overensstemmelse med direktiv 2009/128/EF.

Med hensyn til genetisk modificerede organismer noterer EU sig Montenegros indsats og opfordrer indtrængende landet til at sikre, at dets administrative strukturer muliggør en effektiv gennemførelse af systemet i praksis. EU understreger, at Montenegro skal sikre fuld tilpasning til gældende EU-ret om genetisk modificerede organismer, herunder gennemførelse og håndhævelse, senest på tiltrædelsesdatoen, navnlig den administrative, institutionelle, tekniske og laboratoriemæssige kapacitet for at sikre en effektiv gennemførelse heraf. EU noterer sig Montenegros plan om at indgå aftaler med EU-medlemsstaters nationale laboratorier om GMO-afprøvning.

For så vidt angår internationale plantesundhedsaftaler på områder, der henhører under Unionens enekompetence, skal Montenegro tage de nødvendige skridt til at sikre tilpasning til Unionens holdning inden tiltrædelsen.

PUBLIC

EU noterer sig Montenegros anmodning om en overgangsperiode indtil den 31. august 2030 for virksomheder i sektorerne for kød, mælk, æg og fisk, som ikke vil kunne opfylde de strukturelle krav i henhold til forordning (EF) nr. 852/2004 og (EF) nr. 853/2004 på dagen for Montenegros tiltrædelse af EU. EU finder den ønskede overgangsperiode acceptabel, men understreger, at produkter hidrørende fra disse virksomheder i overgangsperioden ikke vil blive markedsført i andre medlemsstater og kun vil blive markedsført i Montenegro og i tredjelande i overensstemmelse med artikel 12 i forordning (EF) nr. 178/2002. EU understreger desuden, at en sådan foranstaltning kun må finde anvendelse på strukturelle krav og virksomheder, der er omfattet af artikel 12, og sådanne virksomheder må ikke handle deres produkter med andre EU-medlemsstater. Overgangsperioden skal begrænses til den 31. august 2030 og kun gælde for et klart defineret og begrænset antal virksomheder, der har behov for yderligere tid til at afslutte opgraderingsprocessen. Ved overgangsperiodens udløb skal virksomheder, der ikke opfylder kravene, indstille deres aktiviteter. For at sikre effektiv adskillelse og sporbarhed skal produkter fra disse virksomheder være forsynet med et særligt identifikationsmærke, der skal defineres og tages i brug i tilstrækkelig god tid inden tiltrædelsen.

PUBLIC

EU noterer sig Montenegros anmodning om en overgangsperiode indtil den 31. december 2030 for levering af rå mælk, der ikke opfylder hygiejnebestemmelserne i forordning (EF) nr. 853/2004. EU finder den ønskede overgangsperiode acceptabel, men understreger, at produkter af sådan rå mælk i overgangsperioden ikke vil blive markedsført i andre medlemsstater og kun vil blive markedsført i Montenegro og i tredjelande i overensstemmelse med artikel 12 i forordning (EF) nr. 178/2002. EU understreger, at det er af afgørende betydning, at virksomhederne overholder gældende EU-ret, for at sikre, at det indre marked fungerer, og garantere et højt beskyttelsesniveau. I denne periode skal mælk, der stammer fra sådanne bedrifter, der ikke opfylder kravene, indsamles særskilt og udelukkende anvendes til fremstilling af mejeriprodukter, som kun markedsføres på Montenegros område eller i tredjelande i overensstemmelse med artikel 12 i forordning (EF) nr. 178/2002. For at sikre effektiv adskillelse og sporbarhed skal disse produkter være forsynet med et særligt identifikationsmærke, der skal defineres og tages i brug i tilstrækkelig god tid inden tiltrædelsen. EU minder om, at Montenegro i god tid inden tiltrædelsen skal meddele antallet af virksomheder, der er berørt af begge overgangsperioder. Derudover understreger EU, at Montenegro mindst et år inden tiltrædelsen skal meddele sporbarhedsforanstaltninger og identifikationsmærker for de berørte produkter.

PUBLIC

EU opfordrer Montenegro til fortsat at vise fremskridt med hensyn til tilpasning til og gennemførelse af den relevante gældende EU-ret. Dette mål kan navnlig først nås, når besætninger eller bedrifter opnår status som officielt sygdomsfri for tuberkulose og brucellose hos kvæg. Opnåelse af en sådan status er derfor en væsentlig og ultimativ forudsætning for markedsføring af rå mælk, herunder i tilfælde, hvor produkter, der ikke opfylder kravene, er begrænset til hjemmemarkedet. Undtagelser, traditionel praksis, testordninger eller overgangsordninger kan ikke træde i stedet for dette krav. I denne forbindelse vil en konkret gennemførelse af Kommissionens delegerede forordning (EU) 2020/689 om supplerende regler til forordning (EU) 2016/429 for så vidt angår regler om overvågning, udryddelsesprogrammer og status som sygdomsfri for brucellose og tuberkulose være afgørende for at sikre fremskridt hen imod overholdelse af gældende EU-ret.

* * *

På baggrund af ovenstående betragtninger bemærker EU, at dette **kapitel ikke kræver yderligere forhandlinger** på nuværende tidspunkt.

EU vil fortsat under hele forhandlingsforløbet overvåge de fremskridt, der gøres med hensyn til tilpasning til og gennemførelse af gældende EU-ret. EU understreger, at det vil lægge særlig vægt på overvågning af alle specifikke spørgsmål, der er omhandlet ovenfor, med henblik på at sikre Montenegros administrative kapacitet og evne til at gennemføre og håndhæve gældende EU-ret i dette kapitel samt fuldførelse af den lovgivningsmæssige tilpasning. Der skal lægges særlig vægt på sammenhængen mellem dette kapitel og andre forhandlingskapitler. Først i en senere fase af forhandlingerne vil det være muligt at foretage en endelig vurdering af, hvorvidt Montenegros lovgivning er i overensstemmelse med gældende EU-ret, samt af landets gennemførelseskapacitet. Ud over alle de oplysninger, som EU måtte anmode om med henblik på forhandlingerne om dette kapitel, og som skal forelægges for konferencen, opfordrer EU Montenegro til regelmæssigt at forelægge stabiliserings- og associeringsrådet detaljerede skriftlige oplysninger om fremskridt, der gøres med gennemførelse af gældende EU-ret og med styrkelse af dets administrative kapacitet.

PUBLIC

På baggrund af alle ovenstående betragtninger vil EU om nødvendigt vende tilbage til dette kapitel på et passende tidspunkt.

EU bemærker, at Montenegro i sin forhandlingsholdning AD 4/16 REV 1 CONF-ME 3 og AD 59/26 CONF-ME 23 hertil accepterer gældende EU-ret i kapitel 12 pr. 30. juni 2026, og at landet erklærer, at det vil være klar til at gennemføre den senest på datoen for tiltrædelse af Den Europæiske Union, bortset fra de områder, hvor det har anmodet om overgangsperioder.

EU erindrer desuden om, at der kan komme ny gældende EU-ret til mellem den 30. juni 2026 og tiltrædelsesdatoen.

PUBLIC

BILAG II

til det reviderede udkast til fælles holdning vedrørende kapitel 12

(Fødevaresikkerhed, veterinær- og plantesundhedspolitik)

Juridisk bilag

Akt vedrørende Republikken Montenegros tiltrædelsesvilkår samt om tilpasninger af traktaten om Den Europæiske Union, traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde og traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab

DEL [XXX]

MIDLERTIDIGE BESTEMMELSER

AFSNIT [XX] – ANDRE BESTEMMELSER

Artikel [XX]

Hvis der er behov for overgangsforanstaltninger for at lette overgangen fra den nuværende ordning i Montenegro til den ordning, som anvendelsen af Unionens bestemmelser på veterinær-, plantesundheds- og fødevaresikkerhedsområdet medfører, vedtager Kommissionen sådanne foranstaltninger efter den relevante procedure som fastsat i den gældende lovgivning. Foranstaltningerne vedtages inden for en periode på tre år fra tiltrædelsesdatoen, og de må ikke anvendes ud over denne periode.

PUBLIC

BILAG [XX]

Liste omhandlet i artikel [XX] i tiltrædelsesakten: overgangsforanstaltninger

[X]. FØDEVARESIKKERHED, VETERINÆR- OG PLANTESUNDHEDSPOLITIK

I. VIRKSOMHEDER (KØD, MÆLK, FISK OG ÆG)

32004R0852: Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 852/2004 af 29. april 2004 om fødevarehygiejne (EUT L 139 af 30.4.2004, s. 1)

32004R0853: Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 853/2004 af 29. april 2004 om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer (EUT L 139 af 30.4.2004, s. 55).

1. Indtil den 31. august 2030 gælder følgende strukturelle krav på de betingelser, der er fastsat i stk. 3-6, ikke for virksomheder, der er opført i fortegnelsen i overensstemmelse med stk. 2, i sektorerne for kød, mælk, fisk og æg i Montenegro:

   a) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 852/2004:

      – bilag II, kapitel II

   b) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 853/2004:

      – bilag III, afsnit I, kapitel II og III

      – bilag III, afsnit II, kapitel II og III

PUBLIC

– bilag III, afsnit V, kapitel I

– bilag III, afsnit VIII, kapitel III

– bilag III, afsnit IX, kapitel I og II

– bilag III, afsnit X, kapitel I og II.

2. Kommissionen udarbejder i god tid inden tiltrædelsen en fortegnelse over de i punkt 1 omhandlede virksomheder. Fortegnelsen offentliggøres og skal indeholde navn og adresse for hver virksomhed.

3. Produkter, der stammer fra disse virksomheder, må kun markedsføres på Montenegros hjemmemarked eller i tredjelande i overensstemmelse med den relevante EU-lovgivning eller anvendes til yderligere forarbejdning i virksomheder i Montenegro, der også er omfattet af punkt 1, uanset tidspunktet for markedsføringen.

4. Produkter fra disse virksomheder forsynes med et andet sundheds- eller identifikationsmærke end det, der er omhandlet i artikel 5 i forordning (EF) nr. 853/2004. En tydelig beskrivelse af dette sundheds- eller identifikationsmærke skal være meddelt Kommissionen senest et år før tiltrædelsesdatoen.

5. Montenegros kompetente myndigheder sikrer, at de i stk. 4 omhandlede sundheds- eller identifikationsmærker udelukkende anvendes til de produkter, som de er tiltænkt, og beskyttes mod svigagtig eller uautoriseret brug.

6. Punkt 3 og 4 gælder også for alle produkter, som stammer fra integrerede virksomheder, hvor der produceres kød, mælk, fisk eller æg, og hvor en del af virksomheden er omfattet af punkt 1.

PUBLIC

7. Montenegro overvåger fortsat konstant gennemførelsen af det nationale program for opgradering af virksomheder og forelægger Kommissionen en halvårlig oversigt over fremskridt på det område. Montenegro sørger for, at der udarbejdes en individuel opgraderingsplan for hver enkelt af disse virksomheder med frister for rettelse af de strukturelle krav, som forelægges Kommissionen på forlangende.

8. Montenegro sikrer, at alle virksomheder, der på tiltrædelsesdatoen ikke fuldt ud overholder gældende EU-ret på fødevaresikkerhedsområdet, bortset fra dem, der er omfattet af bestemmelserne for overgangsforanstaltningen, indstiller deres virksomhed.

9. Kommissionen kan vedtage detaljerede gennemførelsesbestemmelser til sikring af, at overgangsordningen fungerer gnidningsløst, i henhold til proceduren i henholdsvis artikel 14, stk. 2, i forordning (EF) nr. 852/2004 og artikel 12, stk. 2, i forordning (EF) nr. 853/2004.

II. FORARBEJDNING AF MÆLK, DER IKKE OPFYLDER KRAVENE

32004R0853: Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 853/2004 af 29. april 2004 om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer (EUT L 139 af 30.4.2004, s. 55).

1. Mejeriforarbejdningsvirksomheder i Montenegro kan indtil den 31. december 2030 modtage leveringer af rå mælk, der ikke opfylder kravene i afsnit IX, kapitel I, del III, punkt 3, litra a), i bilag III til forordning (EF) nr. 853/2004.

2. Indtil den 31. december 2030 kan mejeriforarbejdningsvirksomheder i Montenegro fortsat forarbejde både mælk, der opfylder kravene, og mælk, der ikke gør det, på samme produktionslinje, forudsat at den mælk, der opfylder kravene, og den mælk, der ikke gør det, holdes adskilt fra indsamlingsstedet indtil det endelige produktionsled, herunder på bedriften, under transport, modtagelse, opbevaring og forarbejdning, og at denne forarbejdning foretages i separate produktionskørsler efter forarbejdningen af mælk, der opfylder kravene, holdes adskilt og er underlagt procedurer, der sikrer, at der ikke forekommer krydskontaminering.

PUBLIC

3. Mejeriforarbejdningsvirksomheder skal opfylde EU-kravene til virksomheder, herunder gennemførelsen af HACCP-principperne (Hazard Analysis and Critical Control Point) som omhandlet i artikel 5 i forordning (EF) nr. 852/2004, og godtgøre, at de er i stand til at opfylde følgende betingelser, bl.a. ved at identificere den produktionslinje og de separate produktionskørsler, der anvendes til forarbejdning af mælk, der ikke opfylder kravene, jf. dog stk. 1.

Lederne af disse virksomheder skal:

a) sikre effektiv adskillelse af mælk, der opfylder kravene, og mælk, der ikke gør det, fra indsamlingen frem til det endelige produktionsled, herunder på bedriften, under transport, modtagelse, opbevaring, forarbejdning og distribution af de endelige produkter, herunder særskilte mælkeindsamlingsruter, særskilt oplagring og behandling af mælk, der opfylder kravene, og mælk, der ikke gør det, specifik emballering og mærkning af produkter, der er afledt af mælk, der ikke opfylder kravene, og særskilt opbevaring af sådanne produkter

b) fastlægge procedurer, der sikrer sporbarheden af råvarer og produkter, herunder dokumentarisk registrering af produktbevægelser og regnskabsføring og afstemning af rå mælk, der opfylder kravene, og rå mælk, der ikke gør det, med de kategorier og mængder af produkter, der produceres

c) sikre, at al rå mælk, der ikke opfylder kravene, varmebehandles ved en temperatur på mindst 71,7 °C i 15 sekunder eller undergår en anden behandling, der giver et tilsvarende sikkerhedsniveau

d) sikre, at de i stk. 6 omhandlede sundheds- eller identifikationsmærker udelukkende anvendes til de produkter, som de er tiltænkt, og beskyttes mod svigagtig eller uautoriseret brug.

PUBLIC

4. Montenegros kompetente myndigheder skal:

   a) sikre, at lederen eller bestyreren for hver af de berørte virksomheder træffer de nødvendige foranstaltninger for at muliggøre korrekt overholdelse af interne procedurer for adskillelse af mælk

   b) gennemføre test og uanmeldte kontrolbesøg for så vidt angår overholdelse af kravene vedrørende adskillelsen af mælken, og

   c) gennemføre test på godkendte laboratorier af alle råvarer og færdige produkter for at efterprøve, om de opfylder kravene i afsnit IX, kapitel II, i bilag III til forordning (EF) nr. 853/2004, herunder de mikrobiologiske kriterier for mælkebaserede produkter.

5. Mejeriprodukter, der fremstilles af mælk, som ikke opfylder kravene, må kun:

   a) markedsføres på Montenegros hjemmemarked uanset markedsføringsdatoen eller

   b) markedsføres i tredjelande i overensstemmelse med den relevante EU-lovgivning.

6. Mejeriprodukter, der fremstilles af mælk, som ikke opfylder kravene, skal være forsynet med et andet identifikationsmærke end det, der er omhandlet i artikel 5 i forordning (EF) nr. 853/2004. En tydelig beskrivelse af det pågældende mærke skal være meddelt Kommissionen senest et år før tiltrædelsesdatoen.

7. Produkter baseret på rå mælk, der opfylder kravene og er forarbejdet på en separat produktionslinje, kan markedsføres som produkter, der opfylder kravene, forudsat at samtlige betingelser vedrørende adskillelse af produktionslinjer er opfyldt.

PUBLIC

8. Montenegro skal sikre, at rå mælk gradvis opfylder de gældende EU-krav, og overvåger løbende gennemførelsen af det nationale program for forbedring af kvaliteten af rå mælk og forelægger Kommissionen en årlig rapport om de fremskridt, der er gjort med hensyn til at bringe malkekvægsbedrifterne i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 853/2004.

Den første årlige rapport forelægges Kommissionen senest den 31. december 2028 og den anden årlige rapport senest den 31. december 2029. Følgende formular anvendes til disse rapporter.

Område	Samlet antal malkekvægsbedrifter 31.12.2028	Antal malkekvægsbedrifter med mælk, der ikke opfylder kravene* 31.12.2028	% af bedrifter, der ikke opfylder kravene*, ud af det samlede antal pr. 31.12.2028	Samlet mængde mælk, der ikke opfylder kravene, 31.12.2028	% af den samlede mængde mælk, der ikke opfylder kravene, 31.12.2028	Samlet antal malkekvægsbedrifter 31.12.2029	Antal malkekvægsbedrifter med mælk, der ikke opfylder kravene* 31.12.2029	% af bedrifter, der ikke opfylder kravene*, ud af det samlede antal pr. 31.12.2029	Samlet mængde mælk, der ikke opfylder kravene, 31.12.2029	% af den samlede mængde mælk, der ikke opfylder kravene, 31.12.2029

* Opfyldelse vedrører overholdelse af de gældende maksimale grænseværdier for samlet kimtal og somatisk celletal bestemt ved hjælp af den glidende geometriske middelværdi over de relevante vurderingsperioder, der er anført i afsnit IX, kapitel I, del III, punkt 3, litra a), nr. i), i bilag III til forordning (EF) nr. 853/2004. I henhold til denne bestemmelse vurderes overholdelsen for rå komælk ved hjælp af et glidende geometrisk gennemsnit over en periode på to måneder (med mindst to prøver pr. måned) for det samlede kimtal og et glidende geometrisk gennemsnit over en periode på tre måneder (med mindst én prøve pr. måned) for somatisk celletal.

PUBLIC

9. Montenegro skal sikre, at levering af rå mælk, der ikke opfylder kravene, ophører senest den 31. december 2030.

10. Kommissionen kan vedtage detaljerede gennemførelsesbestemmelser til sikring af, at den ovennævnte overgangsordning fungerer gnidningsløst, i henhold til proceduren i artikel 58 i forordning (EF) nr. 178/2002.

PUBLIC